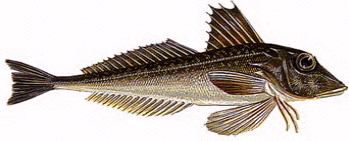

De Knorhaan 73

**Nieuwsbrief Strandwerkgroep
KNNV regio Alkmaar-Den Helder**

Inhoud

- Inleiding
- Excursies
- Strandvondsten
- Landbeesten op het strand
- Gejutte berichten

Coördinator: Wilbert Kerkhof tel 0616642993 e-mail kerkhof01@hetnet.nl

Foto's: W. Kerkhof, L. Robertson Proot, P. Korstanje, L. Haulo, L. Knijnsberg,
H.Witte, P. Kruse, B. van Heugten

Dansende Gewone slangster bij Wijk aan Zee

Inleiding

Met het opwarmen van het jaargetijde spoelt er via de digitale kanalen weer een nieuwe nieuwsbrief aan. In de voorzomer zijn we zeer voorzichtig weer gestart met een paar strandexcursies. De schrik voor corona waarde duidelijk nog rond, want de lijst van deelnemers bleef zeer beperkt. De vondstenlijsten waren echter wel weer goed gevuld. Twee stormen en twee bovenprovinciale strandbezoeken van de werkgroepleden leverden ook mooie soorten en plaatjes op.

Excursies

Voor de periode tot oktober zijn 4 excursies gepland. De eerste op 11-7 was al aangekondigd en blijft staan. De overige bezoekjes zijn dicht in de buurt van Alkmaar om eventuele nieuwkomers te laten meegenieten van de rijkdom aan soorten op de Noord-Hollandse stranden. Deelnemers die mee willen rijden kunnen zich aanmelden bij W. Kerkhof. We verzamelen daarvoor op het parkeerterrein aan de zuidkant van station Alkmaar-Noord.

- 11-7 Huisduinen, start bij Nogal Wiedus, van 14:00 tot 16:00, vertrek 13.00 uur.
- 22-8 Petten, parkeerplaats, van 15:00 tot 17:00, verzamelen ter plaatse.
- 5-9 Wijk aan Zee, start bij restaurant Sea You, van 11:00 tot 13:00, vertrek 10:30 uur.
- 17-10 IJmuiden, parkeerterrein, van 10:30 tot 12:30, vertrek Alkmaar 10:00 uur.

Excursieverslagen

Op 9 mei stond de excursie bij IJmuiden op het programma. Een naderend onweer, een afgesloten Velsertunnel en de naweën van de coronamaatregelen temperde de belangstelling. Uiteindelijk vond ik mijzelf op het strand terug als enige deelnemer. Omdat de bui bij aankomst naar het noorden opschoof was ik toch al snel op de juiste tijd op de juiste plaats. In de poelen tussen de blokken van de pier waren veel paardenanemonen te bewonderen en zwommen twee kleine zeedonderpadden. Op dezelfde plek wandelde een zeeduizendpoot onder het wateroppervlak. Het strand bracht ook nog leuke verrassingen, de klep van een tere hartschelp was nieuw voor deze plek. Het is een soort die we voorheen wel vonden bij Huisduinen en die regelmatig bij bezoekjes aan de oostelijke Waddeneilanden gemeld wordt. Uit het gruis kwamen maar liefst 18 mosselslurpertjes, 2 witte wenteltrapjes en ook nog 2 geribde gordelhorentjes. De afsluiting van de Velsertunnel en een lange file voor de Wijkertunnel zorgde er voor dat ik via het Buitenhuizerveer weer terugkeerde naar Alkmaar. Bij het wachten op de pont over het Noordzeekanaal vond ik naast de veerstoep nog 2 brakwaterstrandschelpen.

SWG streeplijst

datum: 9-5-2021
locatie: IJmuiden
aantal personen: 1
weer: 20°
Groenwieren
Zeesla
Darmwier spec.
Bruinwieren
Blaaswier
Purperwier
Kernwier

Neteldieren
bloemdieren
Paardenanemoon
algemeen
hydroïdpoliepen
Zeerasp
Ribkwallen
Zeedruif
borstelwormen
Schelpkokerworm
Zeeduizendpoot

Veelkleurige zeeduizendpoot

Tere hartschelp

**Geleedpotigen
kreeftachtigen**

Noordzeekrab, enkele
Gewone Strandkrab,
enkele
Gewone zwemkrab,
algemeen
Chinese wolhandkrab 1
dood
Breedpootkrab, enkele
Gewone heremietkreeft, 3

Weekdieren

buikpotigen

Gewone alikruik,
aanwezig
Ruwe alikruik-complex
enkele
Wadslakje 40+
Vliezig drijfhorentje 3x
Muizenkeutelje 7x
Gewone wenteltrap 1x
Witte wenteltrap 2x
Gekielde cirkelslak 2x
Gewone tepelhoren,
aanwezig
Glanzende tepelhoren,
aanwezig
Muiltje, enkele
Wulk 2x
Gevlochten fuikhoren,
aanwezig
Oubliehoren 3x
Stomp traliehorentje 5x
Mosselslurpertsje 18x
Dwergdrijfhorentje 5 x
Geribd gordelhorentje 2x
Klein traliehorentje 1
Tweekleppigen
Gewone mossel,
aanwezig
Gewone oester, enkele
Japanse oester, enkele
Tweeandschelpje 2x
Gewone kokkel, aanwezig

Brakwaterkokkel, 2x
Noorse hartschelp, enkele
Tere hartschelp 1x
Halfgeknotte
strandschelp, veel
Ovale strandschelp,
aanwezig
Grote strandschelp,
aanwezig
Gewone otterschelp,
enkele
Amerikaanse
zwaardschede, veel
Tere platschelp, aanwezig
Rechtsgestreepte
platschelp, 20+
Nonnetje, enkele
Zaagje, aanwezig
Platte slijkgaper, enkele
Witte dunschaal,
aanwezig
Gewone Venusschelp 1x
Gewone tapijtschelp,
aanwezig
Strandgaper, 2x
Afgeknotte gaper, 1x
Amerikaanse boormossel,
enkele
(Noordzeekanaal
Buitenhuizen)
Brakwater strandschelp
2x
koppotigen
Gewone zee kat 2
Stekelhuidigen
Zeeklit, aanwezig
Zeeboontje, veel
Gewone slangster,
fragmenten
Vissen
Zeedonderpad 2x

Geribd gordelhorentje

*Klein en Stomp
traliehorentje*

Mosselslurpertsjes

2^e Maasvlakte

Op 13 Juni was de excursie naar de 2^e Maasvlakte. Ons laatste bezoek met de strandwerkgroep was op de dag dat de eerste lockdown afgekondigd werd. Een van de vaste deelnemers moest nu verstek laten gaan om dat de vaccinatieprik precies op deze dag gepland was. Daardoor werd het een excursie voor twee personen. De koffiepauze en de nabespreking bij paviljoen de Stormvogel waren als vanouds gewaardeerde onderdelen van de dag. Het aanbod van fossiele schelpen op het strand lijkt behoorlijk af te nemen. De leukste vondst was een grofgeribde astarte die thuis opviel tussen de 12 grote astartes. Twee dichtgestreepte artemisschelpen zijn ook lichtpuntjes te noemen. Op het kiezelige noordstrandje tegenover Hoek van Holland werd een doublet van een Filipijnse tapijtschelp en een huisje van een purperslak gevonden, ook lagen in het aanspoelsel meer dan 100 blaasjeskrabben. Het voortdurende gezang van de dwergsterns en de visdiefjes maakte het tot een prettig bezoek.

SWG streeplijst

datum: 13-6-2021

locatie: 2^e Maasvlakte

aantal personen: 2

weer: 20 C

Groenwieren

Zeesla

Darmwier spec.

Bruinwieren

Japans bessenwier

Blaaswier

Rimpelwier

Roodwieren

Purperwier

Neteldieren

bloemdieren

Paardenanemoon 101

Schijfkwallen

Oorkwal

Blauwe haarkwal

Hydroidpoliepen

Zeerasp

Geleedpotigen

kreeftachtigen

Noordzeekrab

Gewone Strandkrab

Gewone zwemkrab

Chinese wolhandkrab .

Blaasjeskrab 101

Weekdieren

buikpotigen

Gewone schaalhoren

Gewone tepelhoren

Glanzende tepelhoren

Muiltje

Purperslak 1

Wulk

Gevlochten fuikhoren

Grofgeribde fuikhoren

Kleine fuikhoren

Stekelhoren (fragment

mondopening)

Tweekleppigen

Gewone mossel

Bonte mantel, aantal

Gewone oester

Paardenzadel

Japanse oester

Gewone kokkel

Brakwaterkokkel

Geknobbelde hartschelp

Noorse hartschelp

Dichtgestreepte

artemisschelp 2x

Grote astarte, aantal 12

Grofgeribde astarte 1x

Halfgeknotte strandschelp

Ovale strandschelp

Stevige strandschelp

Grote strandschelp

Gewone otterschelp

Amerikaanse

zwaardschede

Rechtsgestreepte

platschelp

Nonnetje

Zaagje

Witte dunschaal

Gewone Venusschelp

Grijze tapijtschelp

Filipijnse tapijtschelp

Amerikaanse boormossel

Ruwe boormossel

koppotigen

Gewone zeekat

Filipijnse tapijtschelp

Mosdiertjes

Harige kantmosdiertje

Stekelhuidigen

Zeeklit

Zeeboontje

Vogels

Dwergstern

Noordse stern

Blaasjeskrab

Strandvondsten

In de eerste week van april waren Wilbert en Marianne drie dagen op Ameland. Elke dag werd er een ander strand bezocht wat een aantal leuke vondsten opleverde.

De middag na aankomst op 2 april werd strand Nes bezocht waar veel lange schelpen lagen. Naast de ook hier algemene Amerikaanse zwaardschede raapten we 1 fossiele klep van de messchede, 2 x klein tafelmesheft en 25 x groot tafelmesheft op. Verder verzamelden we een gedoornde hartschelp en een fossiele grote strandschelp. In het meegenomen gruis vonden we 's avonds 1 x gekielde cirkelslak, 1 x stomp traliehorentje, 1 x groot glanshorentje, 1 x penhoren, 2 x oubliehorentje, 4 x gemarmerde streepschelp, 20 x muizenkeuteltje en 40 wadslakjes. Ook namen we een eikapsel van de hondshaai en drie van de stekelrog mee naar huis. In het aanspoelsel lagen ook een aantal helmkrabben waarbij twee mannetjes met lange scharen opvielen.

Messchede, fossiel

Gemarmerde streepschelp

Op 3 april fietsten we naar het oosten en liepen over het uitgestrekte strand van de Hon tot aan de uiterste punt van het eiland. In enkele uren verzamelden we daar 30 keer groot tafelmesheft waarbij veel doubletten, 1 klein tafelmesheft doublet, 10 x grote zwaardschede doublet, 1 gedoornde hartschelp, 1 geknobbelde hartschelp, een halve klep grote hartschelp, 1 gewone artemisschelp, 1 bonte mantel en een noordkromp.

Groot glanshorentje

Een dag later bezochten we strand Ballum. Langs een slibachtige baai lag een gordel van aanspoelsel met flink wat gruis. Nadat we hier op het strand al het een en ander uitgezocht hadden leverde het daaropvolgende thuisonderzoek een mooi lijstje op ; 2 gewone trapgevels, 1 hoge trapgevel, 2 zwakgeribde olifantstanden, 2 gewone wenteltrapjes, 2 penhorens, 100 wadslakjes, 20 muizenkeuteltjes, 1 oubliehoren, 3 wijde mantels, 1 gekielde cirkelslak, 4 tweetandschelpjes, 2 mosselslurpertsjes, 7 dwergdrijfhorrentjes, 5 gemarmerde streepschelpen, 2 x stomp traliehorentje, 1 eikapsel van gevlekte rog.

Wijk aan Zee na storm

Op 9 april twee dagen na een korte storm bracht Wilbert een bezoek aan Wijk aan Zee. Grote delen van het strand lagen bedekt onder een laag aangespoelde zeedieren. Beeldbepalend waren miljoenen levende halfgeknotte strandschelpen, daartussen lagen meer dan 1000 gewone slangsterren, honderden grote heremietkreeften, 23 helmkrabben, 2 x zwarte zeepier, meer dan 100 gewone strandkrabben, 10 ovaalronde krabben waarvan 4 compleet, 3 hele fluwelen zwemkrabben en 4 x grote roze zeepok. Uit het kleine beetje gruis dat ik meenam kwamen 8 mosselslurpertjes en 2 oubliehorens.

Ovaalronde krab

Grote roze zeepok

Helmkrab

Enthousiast geraakt door de melding van de vondsten op 9 april ging Linda Haulo op de 12^e ook naar Wijk aan Zee. Tussen de grote massa halfgeknotte strandschelpen vond ze ook van veel andere tweekleppigen doubletten met vlees, onder meer van zaagje, otterschelp, grote strandschelp, kokkel, nonnetje en Amerikaanse boormossel. Verder waren er veel tepelhorens met grote hermietkreeften, lag er een gewone zeehond en vond ze een adderzeenaald en een rugschild van de ovaalronde krab. Op 22 april vond Wilbert op het Hondsbossche strand ook nog een halve adderzeenaald. Gelukkig zaten er net nog voldoende kenmerken aan om de soort te herkennen.

Veel doubletten bij Wijk aan Zee

Hoekige krab van Pieter Kruse

Ook Pieter Kruse deed melding van ovaalronde krabben tussen Zandvoort en Katwijk. Nog veel mooier was zijn vondst van twee hoekige krabben in het aanspoelsel op het strand.

Een rif van levende Halfgeknotte strandschelpen bij Wijk aan Zee

Op 22 april meldde Boet van Heugten een spoelhoren en een gewone trapgevel van het strand bij Bergen.

Op 5 mei vond Boet een marmerschelp bij IJmuiden op het strandje achter de jachthaven. Op dezelfde dag raapte hij op het grote strand naast de pier een wrattige venusschelp op. Dit is een soort die we hier na 15 jaren van excursies nog niet gevonden hadden.

Spoelhorens

Dodemansduim

Bij Bergen aan Zee vond Lucette op 8 mei een dodemansduim. Het betreft hier niet een restant van een ongelukkige visser, maar zacht koraal dat in de Noordzee voorkomt. In Zeeland komt het in de Oosterschelde levend voor, maar het is zeker geen alledaags aanspoelsel op de stranden van Noord-Holland.

*Wrattige venusschelp
IJmuiden*

Vissen bij de Kaloot

30 April en 1 mei was Pieter Korstanje op de Kaloot in Zeeland. Bij het koelwaterkanaal van de centrale viste hij handenvol grote zeenaalden en ook een harnasmannetje. Ook op het strand lagen visrestanten, uit de opgeraapte haaiantanden kon hij een vrijwel complete bek reconstrueren. Verder vond hij daar 14 penhorens, een olifantstand en een hoge trapgevel.

Haaiantanden

Harnasmannetje

Grote zeenaalden

13 Mei was een dag met mooi weer en oostenwind. Op het Hondsbossche strand lagen veel in zee gewaaide en later aangespoelde insecten. Opvallend was dat er ook een aantal visjes op het strand lagen. Hierbij viel een slank exemplaar op dat thuis nader onderzocht werd. Volgens de tabel in de vissengids van de Noordzee moet het vanwege de twee tandknobbels op het verhemelte om een effen smelt gaan. Het lijstje met gedetermineerde soorten is als volgt: 4 x spiering, 1 x effen smelt, 1 x zeebaars, 1 x waterscorpioen, 1 x kleine borstelige graafwants, 8 x zevenstippelig lieveheersbeestje, 1 x viervlekklieveheersbeestje, 1 x schaakbordklieveheersbeestje, 1 x harlekijnklieveheersbeestje, 10 x bladhaantjes, 1 x rosse metselbij, 1 x gewone wespbij, 30 x terrasjeskommazweefvlieg (6 gedetermineerd).

Effen smelt

23 mei. Na een stormachtige vrijdag ging Wilbert op zondagochtend kijken of naast de pier bij Wijk aan Zee nog restanten te vinden waren. Ook deze keer werd ik hier niet teleurgesteld. Een grote verzameling zeedieren was op het strand achtergelaten. Leuke vondsten waren die van twee doubletten ruwe boormossel met het schelpdier er nog in. Op de terugweg naar de auto lag er een grote streng net aangespoelde mosselen. Bij het maken van een foto viel een eikapsel van de hondshaai op die aan de mosselen vastgehecht zat. Daar het parkeerterrein slechts zo'n honderd meter verder was besloot ik de meter mosselen mee te nemen voor het avondeten en eerst op andere commensalen te onderzoeken. In de kern van de streng die vrijwel uitsluitend uit de hechtdraden van de mosselen bestond (de baard), vond ik vijf veelkleurige zeeduizendpoten, drie geschubde zeerupsen, een voor mij nog onbekende zeerups en een harig spookkreeftje. De mosselen zorgden voor een heerlijke soep en een smakelijke hoofdmaaltijd. De totale oogst van die dag was: 1 x Chinese wolhandkrab, 10 x grote heremietkreeft, 20 x eikraag grote tepelhoren, 10 x eikapsels gevlochten fuikhoren, 2 x eisnoeren gewone pijlintvis, 1 eikapsel blonde rog, 2 x ruwe boormossel, doublet met schelpdier, 20 x fluwelen zwemkrab, 10 x slibanemoon, 50 x blauwe haarkwal, 3 x zwarte zeepier, 1 ovaalronde krab, rugschild, 50 x muiltje, 101 mossel levend in een kluit, daarin; 1 harig spookkreeftje, 5 x veelkleurige zeeduizendpoot, 3 x geschubde zeerups, 1 zeerups spec. (*Harmothoe impar* ?), 1 eikapsel hondshaai, 3 x dwergdrijfhorentje, 2 x wijde mantel juveniel.

Ruwe boormossel

Harig spookkreeftje

Zeeduizendpoten

Streng Mosselen

Geschubde zeerups

Zwarte zeepier

Zeerups spec.
Wellicht
Harmothoe impar

Op 29 mei vond Boet bij IJmuiden een doublet van de Filipijnse tapijtschelp.

14 Juni vond Henk Witte strengen eieren van de gewone pijlinktvis bij Bergen aan Zee.

20 Juni verzamelde Wilbert gruis bij Hargen aan Zee. Naast de al bekende soorten als gekielde cirkelslak, oubliehoren en stomp traliehorentje vond ik deze keer ook een kleine plaatschelp en twee doubletjes van de kleine astarte.

Eieren gewone pijlinktvis

Kleine plaatschelp

Kleine astarte

Gekielde cirkelslak

27 juni Meldde Ada Klai veel blauwe haarkwallen bij Bergen aan Zee, ook het harig kantmosdiertje spoelt nog steeds veel aan. Luc Knijnsberg zag twee dagen eerder verschillende gele haarkwallen op het strand. Ook Henk Witte maakte melding van kleine haarkwallen in verschillende tinten zowel bij Bergen als bij het Hondsbossche strand.

Gele haarkwal

Blauwe haarkwal

Blauwe haarkwal

Blauwe haarkwal

Landbeesten op het strand

Pieter Korstanje berichtte dat er op zaterdag 26 juni door harde oostenwind veel kevers in zee gewaaid waren. Zijn zoon Thijs heeft een aantal van die drenkelingen gered. Het bleken kleine julikevers (*Anomala dubia*) te zijn. Net als bij de aangespoelde insecten op 13 mei bij het Hondsbossche strand (zie foto's) zal de aflandse wind de volwassen dieren tijdens hun verspreidingsvlucht meegevoerd hebben naar zee. Vooral kevers blijken opvallend vaak een behoorlijke tolerantie voor zout te hebben en lopen of vliegen na opdrogen weer vrolijk verder. Bij het uitpluizen van gruis op het strand komen overigens ook soms landslakjes zoals de kleine korfslak tevoorschijn. Hoe deze niet zo mobiele kleintjes daar terecht komen is mij nog niet duidelijk.

Kleine julikevers

Gewone wespbij

Waterschorpioen

Honingbij

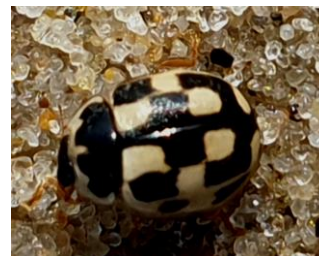
Mestkever

*Viervlek-
lieveheersbeestje*

*Harlekijn-
lieveheersbeestje*

*Schaakbord-
lieveheersbeestje*

Kleine korfslak

*Kleine borstelige
graafwants*

*Rosse metselbij,
Terrasjeskommazweefvlieg,
Bladhaantjes
Viervlek lieveheersbeestje*

Gejutte berichten

[Eerste stap bescherming wilde oesterrif in Zeeland](#)

Het oesterrif in de Voordelta is met ingang van 2 juni 2021 tijdelijk beschermd tegen bevissing door een wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij. Sinds de ontdekking van het rif in 2016 hebben het Wereld Natuur Fonds en ARK..

[Lees verder](#)

[Kwetsbaar schelpdierrif bij Schiermonnikoog bedreigd door geplande aardgaswinning](#)

Op nog geen twintig kilometer boven Schiermonnikoog dreigt een uniek en net hersteld schelpdierrif te verdwijnen door aardgaswinning. Mijnbouwbedrijf ONE-Dyas is van plan pal naast het rif en midden op unieke stenenriffen een..

[Lees verder](#)

[Steeds meer zeeiersoorten in Nederland](#)

De biodiversiteit van de Nederlandse zeeieren wordt steeds rijker. In de afgelopen decennia zijn veel nieuwe soorten in ons land ontdekt. De afgelopen 25 jaar werden bijna elk jaar wel soorten aangetroffen die voorheen niet..

[Lees verder](#)